

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

Dla klasy IV

Fizyka (zakres rozszerzony)

Wymagania ogólne – uczeń:

- wykorzystuje pojęcia i wielkości fizyczne do opisu zjawisk i wskazuje ich przykłady w otoczeniu,
- rozwiązuje problemy, wykorzystując prawa i zależności fizyczne,
- planuje i przeprowadza obserwacje i doświadczenia, wnioskuje na podstawie ich wyników,
- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych.

Ponadto:

- sprawnie się komunikuje i stosuje terminologię właściwą dla fizyki,
- kreatywnie rozwiązuje problemy z dziedziny fizyki, świadomie wykorzystując metody i narzędzia wywodzące się z informatyki,
- posługuje się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,
- samodzielnie dociera do informacji, dokonuje ich selekcji, syntezy i wartościowania; rzetelnie korzysta z różnych źródeł informacji, w tym z internetu,
- uczy się systematycznie, buduje prawidłowe związki przyczynowo-skutkowe, porządkuje i pogłębia zdobytą wiedzę,
- współpracuje w grupie i realizuje projekty edukacyjne z dziedziny fizyki lub astronomii.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

Osiągnięcia edukacyjne ucznia są sprawdzane:

- ustnie
- pisemnie
- praktycznie, np. w trakcie wykonywania doświadczeń, przedstawienia prezentacji tematycznych

Warunki i tryb uzyskiwania oceny wyższej niż przewidywana

Zgodne z zapisami w statucie szkoły. Starając się o podwyższenie przewidywanej oceny klasyfikacyjnej, uczeń powinien się wykazać umiejętnościami w zakresie tych elementów oceny, w których jego osiągnięcia nie spełniały wymagań.

Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny

Klasa IV				
dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący
16. Fale elektromagnetyczne i optyka				
Uczeń: - wskazuje zmianę pola elektrycznego lub magnetycznego jako źródło fali elektromagnetycznej - wymienia rodzaje fali elektromagnetycznych; wskazuje przykłady ich zastosowania - opisuje światło białe jako mieszaninę barw - stosuje zasadę superpozycji fal, podaje warunki wzmocnienia oraz wygaszenia się fal - opisuje zjawisko odbicia światła - opisuje jakościowo załamanie światła przy przejściu do innego ośrodka, wskazuje kierunek załamania - opisuje jakościowo i ilustruje na schematycznym rysunku częściowe i całkowite wewnętrzne odbicie światła; posługuje się pojęciem kąta granicznego - opisuje światło białe jako mieszaninę barw i ilustruje to rozszczepieniem światła w pryzmacie; wymienia inne przykłady rozszczepienia światła - rozdziela soczewki skupiające i rozpraszające, stosuje ich schematyczne oznaczenia, opisuje bieg wiązki światła przez te soczewki; posługuje się pojęciami ogniska, ogniskowej - opisuje mechanizm tworzenia obrazu rzeczywistego przez soczewkę skupiającą oraz podaje reguły jego konstruowania; rysuje konstrukcyjnie obrazy wytworzone przez soczewkę skupiającą - opisuje rolę soczewek w korygowaniu wad wzroku: krótkowzroczności	Uczeń: - opisuje jakościowo współzależność zmian pola magnetycznego i elektrycznego oraz rozchodzenie się fal elektromagnetycznych - stosuje zależność między długością, prędkością i częstotliwością fali dla fal elektromagnetycznych - posługuje się pojęciem natężenia fali elektromagnetycznej wraz z jej jednostką - opisuje widmo fal elektromagnetycznych oraz wymienia źródła i własności fal z poszczególnych zakresów widma - omawia schemat nadawania, rozchodzenia się i odbierania fal radiowych - opisuje widmo światła białego jako mieszaniny fal elektromagnetycznych o różnych częstotliwościach - opisuje zastosowania fal elektromagnetycznych z poszczególnych zakresów - opisuje zjawisko dyfrakcji fal elektromagnetycznych na przykładzie światła - opisuje doświadczenie Younga oraz jego wyniki - opisuje zależność przestrzennego obrazu interferencji od długości fali i odległości między źródłami; stosuje wzory opisujące wzmocnienie i wygaszenie fali do obliczeń - opisuje obraz powstający po przejściu światła przez siatkę dyfrakcyjną; stosuje związek między kątem dyfrakcji, stałą siatki i długością fali do obliczeń - analizuje jakościowo zjawisko interferencji wiązek światła odbitych od dwóch powierzchni cienkiej warstwy - opisuje jakościowo obraz dyfrakcji	Uczeń: - posługuje się wielkościami związanymi z mocą światła - opisuje praktyczne znaczenie zjawiska dyfrakcji fal elektromagnetycznych - stosuje wzory opisujące wzmocnienie i wygaszenie fali do wyjaśniania zjawisk - stosuje związek między kątem dyfrakcji, stałą siatki i długością fali do wyjaśniania zjawisk oraz udowadnia ten związek - wyjaśnia zjawisko interferencji wiązek światła odbitych od dwóch powierzchni cienkiej warstwy - opisuje przykłady interferencji światła w przyrodzie: kolory na bańkach mydlanych, barwy strukturalne, wieniec wokół księżyca, iryzacja chmury, widmo Brockenu, gloria - opisuje przykłady zjawisk optycznych w przyrodzie wynikających z rozpraszania światła: błękitny kolor nieba i czerwony kolor zachodzącego Słońca, zjawisko Tyndalla - udowadnia, że prawo Snelliusa $\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1}$ można zapisać: $\frac{\sin \alpha}{\sin \beta} = \frac{n_2}{n_1}$ - wyjaśnia powstawanie miraży - opisuje mechanizm powstawania okna Snelliusa - wykazuje, że $n_{\text{fiolet}} > n_{\text{czerw}}$ - wyjaśnia mechanizm powstawania tęczy - rozdziela soczewki sferyczne i asferyczne; wyjaśnia, na czym polegają aberracje sferyczna i chromatyczna, wskazuje sposoby korygowania tych wad soczewek - wyprowadza i interpretuje równanie soczewki	Uczeń: - wykazuje, że pas tęczy widzimy pod kątem 42°, a tęcza jest kolorowa - wyprowadza równanie soczewki przy obrazach pozornych - projektuje i przeprowadza obserwacje oraz doświadczenia, formułuje i weryfikuje hipotezy - rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące: - powstawania i rozchodzenia się fal elektromagnetycznych - dyfrakcji i interferencji fal elektromagnetycznych - związku między kątem dyfrakcji, stałą siatki i długością fali - odbicia i rozpraszania światła - załamania światła - wewnętrzne odbicie światła - rozszczipienia światła - soczewek i tworzenia obrazów przez soczewki oraz wykorzystania równania soczewki - polaryzacji światła, w tym: posługuje się tablicami wzorów i stałych fizykochemicznych, prowadzi obliczenia szacunkowe i poddaje wynik analizie, wykonuje obliczenia za pomocą kalkulatora, uzasadnia swoje odpowiedzi i/lub ilustruje je na schematycznych rysunkach - opisuje ilościowo i interpretuje zależność ogniskowej soczewki od jej krzywizny - dokonuje syntezy wiedzy z działu <i>Fale elektromagnetyczne i optyka</i>; przedstawia najważniejsze pojęcia, zasady i zależności - demonstruje rozpraszanie światła w ośrodku - wyznacza wartość współczynnika załamania światła z pomiaru kąta granicznego	- rozwiązuje nietypowe, złożone zadania lub problemy dotyczące: - fali elektromagnetycznych - dyfrakcji i interferencji fal elektromagnetycznych - interferencji światła - odbicia i rozpraszania światła - załamania światła - wewnętrzne odbicia światła - rozszczipienia światła - soczewek - tworzenia obrazu rzeczywistego przez soczewkę skupiającą - tworzenia obrazów pozornych przez soczewki - przyrządów optycznych - wykorzystania równania soczewki i/lub równania zwierciadła - polaryzacji światła - oraz uzasadnia swoje rozwiązania i/lub podane stwierdzenia, wykazuje lub udowadnia podane związki oraz zależności - planuje, realizuje i prezentuje własny projekt związany z treściami działu <i>Fale elektromagnetyczne i optyka</i> - prezentuje wyniki własnych obserwacji i doświadczeń domowych

i dalekowzroczności • rozróżnia obrazy rzeczywiste, pozorne, proste, odwrócone • opisuje zasadę działania lupy; wskazuje zastosowanie lupy, ^Rlunety astronomicznej, ^Rlunety Galileusza, ^Rmikroskopu optycznego, ^Rteleskopu zwierciadlanego • opisuje światło jako falę elektromagnetyczną poprzeczną; rozróżnia światło spolaryzowane i niespolaryzowane • objaśnia działanie filtrów polaryzacyjnych • rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące: – powstawania i rozchodzenia się fal elektromagnetycznych – dyfrakcji i interferencji fal elektromagnetycznych – związku między kątem dyfrakcji, stałą siatki i długością fali – odbicia i rozpraszania światła – załamania światła – wewnętrznego odbicia światła – rozszczepienia światła – soczewek – tworzenia obrazu rzeczywistego przez soczewkę skupiającą – tworzenia obrazów pozornych przez soczewki – lupy – polaryzacji światła, w tym: wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu, przedstawia je w różnych postaciach, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania	promieniowania rentgenowskiego na kryształach • wskazuje przykłady interferencji światła w przyrodzie: kolory na bańkach mydlanych, barwy strukturalne, wieniec wokół księżycy, iryzacja chmury, widmo Brockenu, gloria • stosuje prawo odbicia na granicy dwóch ośrodków do wyjaśniania zjawisk • wskazuje przykłady zjawisk optycznych w przyrodzie wynikających z rozpraszania światła: błękitny kolor nieba i czerwony kolor zachodzącego Słońca, zjawisko Tyndalla • opisuje ilościowo załamanie światła przy przejściu do innego ośrodka; stosuje prawo załamania fal na granicy dwóch ośrodków • opisuje światło jako falę elektromagnetyczną poprzeczną; stosuje zasadę odwracalności biegu promienia światła oraz prawo Snelliusa do wyjaśniania zjawisk i/lub obliczeń • posługuje się pojęciem współczynnika załamania światła (n) w danym ośrodku • opisuje miraż (dolny i górny) jako przykłady zjawisk optycznych w przyrodzie wynikających z załamania światła • stosuje prawo odbicia i prawo załamania fal na granicy dwóch ośrodków do opisu wewnętrznego odbicia światła • oblicza kąt graniczny z prawa Snelliusa, interpretuje jego związek z współczynnikiem n • opisuje działanie światłowodu jako przykład wykorzystania zjawiska całkowitego wewnętrznego odbicia • opisuje widmo światła białego jako mieszaniny fal elektromagnetycznych o różnych częstotliwościach • wyjaśnia zjawisko rozszczepienia światła przy jego załamaniu; opisuje bieg światła przez pryzmat	• analizuje zdolność rozdzielczą przyrządów optycznych w kontekście zjawiska dyfrakcji • wyjaśnia zjawisko polaryzacji światła przy przejściu przez polaryzator i podczas jego odbicia • opisuje zmianę natężenia światła podczas przejścia przez polaryzator • wyjaśnia wyniki przeprowadzonych obserwacji, opracowuje wyniki wykonanych pomiarów oraz planuje i modyfikuje przebieg doświadczeń (formuluje hipotezy i prezentuje kroki niezbędne do ich weryfikacji) • rozwiązuje złożone (typowe) zadania lub problemy dotyczące: - powstawania i rozchodzenia się fal elektromagnetycznych - dyfrakcji i interferencji fal elektromagnetycznych - interferencji światła - odbicia i rozpraszania światła - załamania światła - wewnętrznego odbicia światła - rozszczepienia światła - soczewek - tworzenia obrazu rzeczywistego - przez soczewkę skupiającą - tworzenia obrazów pozornych - przez soczewki - wykorzystania równania soczewki i/lub równania zwierciadła - polaryzacji światła • oraz: ilustruje lub uzasadnia swoje odpowiedzi i rozwiązania, ustala i/lub uzasadnia podane stwierdzenia • wyszukuje i analizuje materiały źródłowe, w tym teksty popularnonaukowe dotyczące treści działu <i>Fale elektromagnetyczne</i>	• bada związek między ogniskową soczewki a położeniami przedmiotu i obrazu • obserwuje zmiany natężenia światła po przejściu przez dwa polaryzatory ustawione równolegle i prostopadle oraz polaryzację światła podczas jego odbicia; opisuje wyniki obserwacji, analizuje wyniki pomiarów, wyciąga wnioski	

oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych, czytelnie przedstawia odpowiedzi i rozwiązania	• opisuje powstawanie tęczy i halo jako przykładu zjawisk optycznych w przyrodzie wynikających z rozszczepienia światła • stosuje prawo odbicia i prawo załamania fal na granicy dwóch ośrodków do opisu rozszczepienia światła przez kroplę wody • posługuje się pojęciem zdolności skupiającej wraz z jej jednostką, stosuje to pojęcie do obliczeń • opisuje jakościowo zależność ogniskowej soczewki od jej krzywizny oraz współczynnika załamania; stosuje przybliżenie cienkiej soczewki • stosuje do obliczeń równanie soczewki przy obrazach rzeczywistych i pozornych; opisuje sposób pomiaru przybliżonej ogniskowej soczewki • opisuje konstrukcję obrazów pozornych tworzonych przez soczewki oraz rysuje konstrukcyjnie te obrazy; określa cechy obrazu tworzonych przez soczewkę skupiającą w zależności od odległości przedmiotu od soczewki • opisuje jakościowo zjawisko polaryzacji światła przy przejściu przez polaryzator i podczas odbicia • wskazuje i opisuje zastosowania polaryzatorów • przeprowadza doświadczenia na podstawie ich opisów: - obserwuje wytwarzanie fali elektromagnetycznej - obserwuje dyfrakcję światła na krawędzi przeszkody, obserwuje zjawisko interferencji fal - obserwuje obraz interferencyjny uzyskany za pomocą siatki dyfrakcyjnej - wyznacza współczynnik załamania światła w danej substancji	<i>i optyka, zwłaszcza dotyczące:</i> - własności i zastosowań fal elektromagnetycznych - dyfrakcji i interferencji fal elektromagnetycznych - wykorzystania światłowodów - powstawania tęczy i halo - przyrządów optycznych - zastosowania polaryzatorów;		

	- demonstruje rozszczepienie światła w pryzmacie i połączenie barw w światło białe - bada obrazy pozorne tworzone przez soczewki - buduje i bada lunety: astronomiczną, Galileusza oraz teleskop zwierciadlany • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przedstawionych materiałów źródłowych dotyczących zwłaszcza: fal elektromagnetycznych, wykorzystania światłowodów, powstawania tęczy i halo, przyrządów optycznych, zastosowania polaryzatorów • analizuje tekst: <i>O tym, do czego służą „odblaski”</i> lub inny; wyodrębnia informacje kluczowe, posługuje się nimi i wykorzystuje do rozwiązania prostych zadań lub problemów			
17. Fizyka atomowa i kwanty promieniowania elektromagnetycznego				
Uczeń: • posługuje się pojęciem promieniowania termicznego • przedstawia przyczyny oraz skutki globalnego ocieplenia • rozróżnia smog i efekt cieplarniany • objaśnia, na czym polega zjawisko fotoelektryczne • opisuje światło jako strumień fotonów • posługuje się pojęciem pędu fotonu • wskazuje przykłady zjawisk ujawniających falowe albo cząsteczkowe własności światła • wskazuje doświadczenia ujawniające falową naturę materii • rozróżnia widma ciągłe i nieciągłe – dyskretne; wskazuje przykłady zastosowania analizy widm • rozróżnia widma emisyjne i absorpcyjne gazów • rozróżnia stan podstawowy i	Uczeń: • analizuje na wybranych przykładach promieniowanie termiczne ciał i jego zależność od temperatury • porównuje promieniowanie termiczne Słońca i tradycyjnej żarówki • przedstawia założenie Plancka dotyczące promieniowania termicznego jako kluczowe dla stworzenia mechaniki kwantowej; posługuje się pojęciem kwantu energii • wyjaśnia, na czym polega i jak powstaje efekt cieplarniany w atmosferze, odwołując się do działania szklarni • omawia przykłady sprzężenia zwrotnego efektu cieplarnianego • przedstawia sposoby przeciwdziałania globalnemu ociepleniu • porównuje smog i efekt cieplarniany • opisuje zjawiska fotoelektryczne, fotochemiczne i jonizacji jako	Uczeń: • wyjaśnia, do czego służy model ciała doskonale czarnego • podaje zależność wyrażającą prawo Wiena oraz stosuje ją do wyjaśniania zjawisk i obliczeń • stosuje do obliczeń bilans energetyczny zjawiska fotoelektrycznego • wyjaśnia, na czym polega zjawisko Comptona • wyjaśnia, dlaczego zjawisk związanych z odrzutem atomów nie obserwujemy w życiu codziennym • objaśnia założenia mechaniki kwantowej • wyjaśnia budowę i zasadę działania mikroskopu elektronowego; uzasadnia ograniczoną zdolność rozdzielczą mikroskopu optycznego • opisuje przykłady zastosowania analizy widm • promieniowania rentgenowskiego w	Uczeń: • rozwiązuje nietypowe, złożone zadania lub problemy dotyczące: – promieniowania termicznego i prawa Wiena – efektu cieplarnianego – zjawiska fotoelektrycznego pędu fotonu – falowej natury materii – widm emisyjnych i absorpcyjnych – promieniowania rentgenowskiego i jego widma • oraz wykazuje lub udowadnia podane zależności, ilustruje je graficznie • opisuje model Bohra atomu wodoru • realizuje i prezentuje opisany w podręczniku projekt <i>Spektroskop</i> • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przedstawionych materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych dotyczących treści działu <i>Fizyka atomowa</i>, w tym: efektu cieplarnianego, falowej natury	• wyznacza n-ty promień orbity elektronowej w atomie wodoru oraz energię elektronu na tej orbicie; wyprowadza wzór Rydberga z modelu Bohra • planuje, realizuje i prezentuje własny projekt związany z treściami działu <i>Fizyka atomowa</i>; formułuje i weryfikuje hipotezy • interpretuje układ linii widmowych atomu wodoru; stosuje do obliczeń wzór Rydberga • opisuje wymuszoną emisję promieniowania oraz powstawanie światła laserowego; omawia zastosowania laserów • uzasadnia założenia modelu Bohra atomu wodoru odnoszące się do falowej natury materii, wskazuje ograniczenia • omawia wytwarzanie

stany wzbudzone atomu • wskazuje zastosowania laserów • opisuje promieniowanie rentgenowskie jako fale elektromagnetyczne • wskazuje zastosowania promieniowania rentgenowskiego: zdjęcia rentgenowskie, tomografia komputerowa, obserwacje astronomiczne • rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące: – promieniowania termicznego – efektu cieplarnianego – zjawiska fotoelektrycznego pędu fotonu – falowej natury materii – widm emisyjnych i absorpcyjnych – promieniowania rentgenowskiego i jego widma, w tym: wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu, przedstawia je w różnych postaciach, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych, czytelnie przedstawia odpowiedzi i rozwiązania	wywołane tylko przez promieniowanie o częstotliwości większej od granicznej • stosuje pojęcie fotonu oraz jego energii oraz zależność między energią fotonu a częstotliwością i długością fali do wyjaśniania zjawisk i obliczeń • przedstawia bilans energetyczny zjawiska fotoelektrycznego oraz stosuje go do wyjaśniania tego zjawiska; posługuje się pojęciem pracy wyjścia wraz z jej jednostką – elektronowoltem • stosuje zależność między pędem fotonu a jego częstotliwością i energią do wyjaśniania zjawisk i obliczeń • opisuje odrzut atomu emitującego kwant światła, stosuje zasadę zachowania energii i zasadę zachowania pędu do opisu emisji i absorpcji fotonu przez swobodne atomy • przedstawia mikroskopowy opis odbicia światła • opisuje dualizm korpuskularno-falowy światła • opisuje doświadczenia ujawniające falową naturę materii; opisuje zjawiska dyfrakcji oraz interferencji elektronów i innych cząstek • objaśnia hipotezę de Broglie'a o falowych własnościach materii; oblicza długość fali de Broglie'a poruszających się cząstek • opisuje pochodzenie widm emisyjnych i absorpcyjnych gazów; interpretuje linie widmowe jako skutek przejść elektronów między poziomami energetycznymi • w atomach połączonych z emisją lub absorpcją kwantu światła • analizuje seryjny układ linii widmowych na przykładzie widm atomowych wodoru • schematycznie przedstawia poziomy energetyczne atomu wodoru i przejścia między tymi poziomami połączone z emisją lub absorpcją kwantu;	laserze na swobodnych elektronach oraz zastosowania tego lasera • opisuje na przykładach zastosowania promieniowania rentgenowskiego • wyjaśnia wyniki przeprowadzonych obserwacji oraz planuje i modyfikuje przebieg doświadczeń (formuluje hipotezy i prezentuje kroki niezbędne do ich weryfikacji) • rozwiązuje złożone (typowe) zadania lub problemy dotyczące: - promieniowania termicznego i prawa Wiena - efektu cieplarnianego - zjawiska fotoelektrycznego pędu fotonu - falowej natury materii - widm emisyjnych i absorpcyjnych - promieniowania rentgenowskiego i jego widma oraz: uzasadnia swoje rozwiązania oraz podane stwierdzenia lub zależności, ilustruje je graficznie • wyszukuje i analizuje materiały źródłowe, w tym teksty popularnonaukowe, dotyczące treści działu <i>Fizyka atomowa</i>, a w szczególności dotyczące: - efektu cieplarnianego - falowej natury materii - widm - promieniowania rentgenowskiego; posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tych materiałów i wykorzystuje do rozwiązania zadań i problemów	materii, widm, promieniowania rentgenowskiego dokonuje syntezy wiedzy z działu <i>Fizyka atomowa</i>; przedstawia najważniejsze pojęcia, zasady i zależność • rozwiązuje problemy dotyczące: – promieniowania termicznego – efektu cieplarnianego – zjawiska fotoelektrycznego i fotokomórki – pędu fotonu – falowej natury materii – widm emisyjnych i absorpcyjnych – promieniowania rentgenowskiego i jego widma, w tym: posługuje się tablicami fizycznymi oraz kartą wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych, prowadzi obliczenia szacunkowe i poddaje analizie otrzymany wynik, wykonuje obliczenia, posługując się kalkulatorem, ilustruje i/lub uzasadnia swoje odpowiedzi i	

	posługuje się pojęciem energii jonizacji - opisuje powstawanie promieniowania rentgenowskiego jako promieniowania hamowania; oblicza krótkofalową granicę widma promieniowania rentgenowskiego - omawia wytwarzanie promieniowania rentgenowskiego w lampie rentgenowskiej; analizuje widmo tego promieniowania - przeprowadza doświadczenia na podstawie ich opisów: - bada promieniowanie termiczne - bada rolę diody LED jako fotodiody - obserwuje widma atomowe za pomocą siatki dyfrakcyjnej; opisuje wyniki obserwacji, formułuje wnioski - rozwiązuje typowe zadania			
18. Fizyka jądrowa				
Uczeń: - posługuje się do opisu składu materii pojęciami: pierwiastek, jądro atomowe, nukleon, proton, neutron, elektron, izotop, cząstka elementarna - posługuje się pojęciami: masa atomowa wraz jej jednostką, liczba masowa i liczba atomowa - wyjaśnia różnice między reakcjami chemicznymi a jądrowymi; posługuje się pojęciem jądra stabilnego i niestabilnego - wskazuje przykłady rozpadów alfa, beta - wymienia właściwości promieniowania jądrowego - rozdziela promieniowanie jonizujące i niejonizujące; wskazuje wpływ promieniowania jonizującego na materię oraz na organizmy żywe - wymienia przykłady zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice i medycynie	Uczeń: - opisuje skład jądra atomowego na podstawie liczb masowej i atomowej - posługuje się pojęciami: antycząstka, antymateria, antyelektron (pozyton) - opisuje kreację lub anihilację par cząstka-antycząstka; oblicza energię powstałą w wyniku anihilacji - opisuje jakościowo oddziaływania jądrowe - przedstawia wybrane informacje z historii odkrycia jądra atomowego, a w szczególności omawia doświadczenie Rutherforda - opisuje rozpady alfa, beta plus i beta minus (β^+ i β^-) oraz zapisuje przykłady takich przemian jądrowych - zapisuje reakcje jądrowe z zastosowaniem zasady zachowania liczby nukleonów i zasady zachowania ładunku - opisuje powstawanie promieniowania gamma; opisuje właściwości promieniowania	Uczeń: - stosuje zasady zachowania energii i pędu oraz zasadę zachowania ładunku do analizy kreacji lub anihilacji pary elektron-pozyton - omawia sposoby wykrywania promieniowania jądrowego oraz wyznaczania energii kwantów gamma; przedstawia stosowane obecnie - omawia przykłady zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice i medycynie - wyjaśnia, że fizyka klasyczna jest deterministyczna, a fizyka współczesna – indeterministyczna - stosuje prawo rozpadu promieniotwórczego do rozwiązywania zadań - opisuje zastosowania czasu połowicznego rozpadu, gdy znamy jego wartość - omawia problemy związane z budową elektrowni termojądrowych i plany przewyżczenia tych problemów	Uczeń: - rozwiązuje nietypowe, złożone zadania lub problemy dotyczące: - składu jądra atomowego oraz anihilacji pary cząstka-antycząstka - reakcji jądrowych - promieniowania jądrowego - rozpadu promieniotwórczego - związku między masą a energią - energii jądrowej - reakcji syntezy termojądrowej - ewolucji Słońca i innych gwiazd - przesunięcia ku czerwieni i ucieczki galaktyk - rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące: - składu jądra atomowego oraz anihilacji pary cząstka-antycząstka - reakcji jądrowych - promieniowania jądrowego - rozpadu promieniotwórczego - energii jądrowej	- posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przedstawionych materiałów źródłowych dotyczących treści działu <i>Fizyka jądrowa</i>, zwłaszcza: zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice i medycynie, datowania substancji za pomocą węgla ^{14}C, energetyki jądrowej i różnych rodzajów elektrowni, ewolucji gwiazd - dokonyuje syntezy wiedzy z działu <i>Fizyka jądrowa</i>; przedstawia najważniejsze pojęcia, zasady i zależności - planuje, realizuje i prezentuje własny projekt związany z treściami działu <i>Fizyka jądrowa</i>; formułuje i weryfikuje hipotezy - rozwiązuje złożone (typowe) zadania lub problemy dotyczące: - składu jądra atomowego oraz anihilacji pary cząstka-antycząstka - reakcji jądrowych - promieniowania jądrowego - rozpadu promieniotwórczego

• opisuje jakościowo związek między zmianą energii ciała i zmianą jego masy • wymienia korzyści i niebezpieczeństwa płynące z energetyki jądrowej • wskazuje łączenie się jąder pierwiastków lekkich jako reakcję syntezy termojądrowej; rozróżnia syntezę termojądrową i reakcję rozszczepienia • posługuje się pojęciem galaktyki, rozróżnia galaktyki i gwiazdozbiory • podaje przybliżony wiek Wszechświata • rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące: – składu jądra atomowego – reakcji jądrowych – promieniowania jądrowego – rozpadu promieniotwórczego – energii jądrowej – reakcji syntezy termojądrowej – ewolucji Słońca i innych gwiazd – rozszerzania się Wszechświata i ucieczki galaktyk, w tym: wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu, przedstawia je w różnych postaciach, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczby cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych, czytelnie przedstawia odpowiedzi i rozwiązania	• jądrowego doświadczalnie bada promieniowanie różnych substancji; przedstawia wyniki • omawia wpływ promieniowania jonizującego na materię oraz na organizmy żywe; wyjaśnia, dlaczego promieniowanie w dużych dawkach jest niebezpieczne dla zdrowia • omawia przykłady zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice i medycynie • opisuje przypadkowy charakter rozpadu jąder atomowych • opisuje rozpad izotopu promieniotwórczego; posługuje się pojęciem czasu połowicznego rozpadu; analizuje i szkicuje wykres zależności liczby jąder materiału promieniotwórczego od czasu • opisuje zasadę datowania substancji za pomocą węgla ^{14}C • opisuje ilościowo związek między zmianą energii ciała i zmianą jego masy; stosuje do obliczeń wzór $DE = Dmc^2$ • wykazuje, że jednostkę współczynnika c^2 można zapisać w postaci $\frac{\text{J}}{\text{kg}}$; interpretuje wartość tego współczynnika • posługuje się pojęciem energii spoczynkowej; opisuje równoważność masy i energii spoczynkowej; stosuje wzór $E = mc^2$ do obliczeń • posługuje się pojęciami deficytu masy i energii wiązania; stosuje zasadę zachowania energii do opisu reakcji jądrowych • oblicza dla dowolnego izotopu energię spoczynkową, deficyt masy i energię wiązania • opisuje reakcję rozszczepienia jądra uranu ^{235}U zachodzącą w wyniku pochłonięcia neutronu; podaje warunki zajścia reakcji łańcuchowej • opisuje zasadę działania elektrowni jądrowej	• omawia cykl życia gwiazdy w zależności od jej masy • omawia supernowe i czarne dziury • omawia powstawanie pierwiastków we Wszechświecie • opisuje obserwacje świadczące zarówno o słuszności teorii Wielkiego Wybuchu, jak i rozszerzaniu się Wszechświata • stosuje do obliczeń wzory na częstotliwość i długość fali wynikające z efektu Dopplera dla światła • wyszukuje i analizuje materiały źródłowe, w tym teksty popularnonaukowe, dotyczące treści działu <i>Fizyka jądrowa</i>, dotyczące: – zastosowania zjawiska promieniotwórczości w technice i medycynie – zastosowania czasu połowicznego rozpadu – energetyki jądrowej – różnych rodzajów elektrowni – ewolucji gwiazd – rozszerzania się Wszechświata; posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tych materiałów i wykorzystuje je do rozwiązania zadań i problemów • analizuje tekst: <i>Jod ze Świerka dla pół miliona pacjentów...</i> lub inny, wyodrębnia informacje kluczowe, posługuje się nimi i wykorzystuje do rozwiązania zadań • opisuje zależność między odległością do galaktyki a prędkością jej oddalania się; stosuje do obliczeń prawo Hubble'a • opisuje Wielki Wybuch jako początek znanego nam Wszechświata; oblicza przybliżony wiek Wszechświata, opisuje rozszerzanie się Wszechświata	– reakcji syntezy termojądrowej – ewolucji Słońca i innych gwiazd – rozszerzania się Wszechświata i ucieczki galaktyk, w tym: posługuje się tablicami fizycznymi lub chemicznymi oraz kartą wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych, prowadzi obliczenia szacunkowe i poddaje analizie otrzymany wynik, przeprowadza obliczenia liczbowe za pomocą kalkulatora, ilustruje i/lub uzasadnia swoje odpowiedzi, zapisuje równania reakcji jądrowych	– związku między masą a energią – energii jądrowej – reakcji syntezy termojądrowej – ewolucji Słońca i innych gwiazd – przesunięcia ku czerwieni i ucieczki galaktyk oraz: ilustruje i/lub uzasadnia swoje rozwiązania lub podane stwierdzenia

	• porównuje syntezę termojądrową z reakcją rozszczepienia • wyjaśnia, dlaczego Słońce i inne gwiazdy świecą; opisuje reakcję termojądrową przemiany wodoru w hel zachodzącą w gwiazdach • opisuje elementy ewolucji Słońca i innych gwiazd • rozróżnia białe i czarne karły, czerwone olbrzymy, supernowe, gwiazdy neutronowe oraz czarne dziury • opisuje miejsce Układu Słonecznego w Galaktyce; posługuje się pojęciami roku świetlnego i parseka	zwane ucieczką galaktyk		
19. Elementy fizyki relatywistycznej				
Uczeń: • stosuje zasadę równoważności układów inercjalnych (zasadę względności Galileusza) • wskazuje niezależność prędkości światła w próżni od prędkości źródła i prędkości obserwatora • wskazuje prędkość światła w próżni jako maksymalną prędkość przekazu informacji • wskazuje, że równoczesność zdarzeń zależy od układu odniesienia • rozwiązuje proste zadania lub problemy dotyczące: – czasoprzestrzeni – względności równoczesności – historii rozwoju teorii względności – związku między masą a energią, w tym: wyodrębnia z tekstów i ilustracji informacje kluczowe dla opisywanego zjawiska bądź problemu, przedstawia je w różnych postaciach, przelicza wielokrotności i podwielokrotności, przeprowadza obliczenia i zapisuje wynik zgodnie z zasadami zaokrąglania oraz zachowaniem liczb cyfr znaczących wynikającej z dokładności danych, czytelnie	Uczeń: • opisuje i stosuje transformację Galileusza • posługuje się pojęciami: czasoprzestrzeń, zdarzenie, trajektoria • analizuje trajektorie ciał spoczywających lub poruszających się • stosuje zasadę względności Einsteina • wyjaśnia, kiedy możemy stosować transformację Galileusza • opisuje względność równoczesności • wskazuje na diagramie czasoprzestrzennym przykłady zdarzeń, których kolejność czasowa zależy od układu odniesienia • przedstawia wybrane informacje z historii rozwoju teorii względności • posługuje się pojęciem energii całkowitej jako sumy energii spoczynkowej i kinetycznej; rozróżnia energię newtonowską i relatywistyczną • posługuje się związkiem między energią całkowitą, masą cząstki i jej prędkością; stosuje do obliczeń wzór na energię całkowitą • wskazuje prędkość światła w próżni jako maksymalną prędkość przekazu energii • analizuje zależność energii od	Uczeń: • przedstawia transformację Galileusza • stosuje pojęcia: czasoprzestrzeń, zdarzenie, trajektoria w rozwiązywaniu zadań • rysuje trajektorie ciał spoczywających lub poruszających się • wyjaśnia, dlaczego transformacji Galileusza nie można pogodzić z zasadą względności Einsteina; porównuje teorie Galileusza i Einsteina • opisuje geometrycznie i przedstawia graficznie transformację Lorentza, wykorzystuje ją do rozwiązywania zadań • wykazuje stałość prędkości światła • wyjaśnia względność równoczesności zdarzeń na podstawie diagramu czasoprzestrzennego • wyjaśnia, dlaczego istnienie zdarzeń, których kolejność czasowa zależy od układu odniesienia, nie prowadzi do paradoksów • porównuje wskazane teorie z historii rozwoju teorii względności • porównuje energię spoczynkową z innymi formami energii	Uczeń: • rozwiązuje nietypowe, złożone zadania lub problemy dotyczące: – czasoprzestrzeni – transformacji Lorentza – względności równoczesności – energii całkowitej • planuje, realizuje i prezentuje własny projekt związany z treściami działu <i>Elementy fizyki relatywistycznej</i>; formułuje i weryfikuje hipotezy • analizuje tekst: <i>Świat zdrowo zafalował</i> lub inny, wyodrębnia informacje kluczowe, posługuje się nimi i wykorzystuje do rozwiązania zadań lub problemów	• zapisuje za pomocą wzorów transformację Lorentza, wykorzystuje te wzory do rozwiązywania złożonych problemów • opisuje ruch płamki światła przesuwającej się po Księżycu • wykazuje na wybranym przykładzie, że poruszające ciało skraca się w kierunku ruchu • wyszukuje i analizuje materiały źródłowe, w tym teksty popularnonaukowe, dotyczące treści tego działu; posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy tych materiałów oraz wykorzystuje do rozwiązania zadań i problemów • rozwiązuje typowe zadania lub problemy dotyczące: – czasoprzestrzeni – transformacji Lorentza – względności równoczesności – historii rozwoju teorii względności – związku między masą a energią – energii całkowitej, – dokonuje syntezy wiedzy z działu <i>Elementy fizyki relatywistycznej</i>; przedstawia najważniejsze pojęcia, zasady i zależności

przedstawia odpowiedzi i rozwiązania	prędkości według fizyki newtonowskiej i relatywistycznej w tym: posługuje się tablicami fizycznymi oraz kartą wybranych wzorów i stałych fizykochemicznych, prowadzi obliczenia szacunkowe i poddaje analizie otrzymany wynik, wykonuje obliczenia, posługując się kalkulatorem, uzasadnia swoje odpowiedzi • posługuje się informacjami pochodzącymi z analizy przedstawionych materiałów źródłowych, w tym tekstów popularnonaukowych, dotyczących treści działu <i>Elementy fizyki relatywistycznej</i>	• wyjaśnia, że zasada zachowania energii obowiązuje także w fizyce relatywistycznej oraz, że są różne umowy, co do znaczenia słowa <i>masa</i> • opisuje zależność energii całkowitej od prędkości • wyjaśnia, dlaczego przez zwiększanie energii kinetycznej ciała nie da się przekroczyć prędkości światła • porównuje) zależność energii od prędkości według fizyki newtonowskiej i relatywistycznej • rozwiązuje złożone (typowe) zadania lub problemy dotyczące: - czasoprzestrzeni - transformacji Lorentza - względności równoczesności - energii całkowitej oraz: uzasadnia swoje rozwiązania, ilustruje je graficznie; analizuje i ocenia podane informacje		

KRYTERIA OCENIANIA

Sprawdziany, testy, pisemne formy sprawdzania wiedzy

Kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * metodę rozwiązania
- * przebieg rozwiązania zadania i wykonanie
- * rezultat i podsumowanie rozwiązania

Sprawdziany są obowiązkowe. Uczniowie są informowani co najmniej tydzień przed terminem pisania. Jeżeli uczeń nie pisał pracy z całą klasą, powinien to uczynić w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

Kartkówki Kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * metodę rozwiązania
- * przebieg rozwiązania zadania i wykonanie
- * rezultat i podsumowanie rozwiązania

Kartkówka sprawdza wiedzę i umiejętności ucznia z określonych tematów. Kartkówka obejmująca wiadomości z ostatnich tematów może być niezapowiedziana.

Odpowiedź ustna Kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * zawartość rzeczową
- * stosowanie języka matematycznego
- * uzasadnienie

Praca domowa Kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * metodę
- * wykonanie
- * rezultat i podsumowanie rozwiązania

Samodzielność rozwiązywania zadań może być sprawdzana poprzez odpowiedź ustną lub pisemną.

Aktywność na lekcji Kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * częstotliwość zgłaszania się na lekcji
- * udzielanie prawidłowych odpowiedzi

Praca w grupie kryteria oceny – pod uwagę bierzemy:

- * komunikację w grupie
- * prezentację rezultatów

Sposoby oceniania, częstotliwość, formy (ustne i pisemne). Warunki poprawy oceny w ramach oceniania bieżącego.

- a) Nauczyciel na lekcjach może stosować następujące formy sprawdzania wiedzy i umiejętności ucznia: sprawdziany, testy, kartkówki, aktywność na lekcji, prace w grupach, odpowiedzi ustne.
- b) Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od realizowanego programu nauczania oraz liczby godzin w danej klasie.
- c) Sprawdziany, kartkówki, testy podlegają poprawie – poprawa jest dobrowolna i odbywa się w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
- d) Uczeń ma prawo jednokrotnie w ciągu półrocza zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podawania przyczyn. Nie dotyczy to zapowiedzianych prac pisemnych, kartkówek. Fakt ten zgłasza przed lekcją.
- e) Odpisywanie w czasie prac klasowych, sprawdzianów i kartkówek, korzystanie z podpowiedzi jest naganne.
- f) Każdy uczeń oceniany jest jawnie, zgodnie z przyjętymi kryteriami, obowiązującymi dla wszystkich.
- g) Uczeń mający problem z samodzielnym opanowaniem dowolnej partii materiału może skorzystać z indywidualnych konsultacji w terminie ustalonym przez nauczyciela.

4. Warunki i tryb uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.

- a) W terminie zgodnym z zarządzeniem dyrektora, przed rocznym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel w trakcie lekcji, informuje ucznia o przewidzianej dla niego ocenie klasyfikacyjnej.
- b) Jeżeli uczeń lub jego rodzice uważają, że przewidywana ocena roczna została zaniżona, uczeń może ją poprawić.
- c) Uczeń ma możliwość poprawy oceny w terminie uzgodnionym z nauczycielem, nie później jednak niż na dwa dni przed posiedzeniem rady pedagogicznej.
- d) Poprawę przeprowadza się w formie pisemnej i/lub ustnej.
- e) Zakres materiału przy poprawianiu oceny obejmuje wiadomości i umiejętności zgodnych z podstawą programową z przedmiotu, szczegółowy zakres ustala nauczyciel przedmiotu.
- f) Skala trudności zadań odpowiada kryteriom oceny, do której uczeń aspiruje zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi obowiązującymi z przedmiotu.
- g) Oceniona praca ucznia jest przechowywana w dokumentacji nauczyciela.

5. Sposób informowania uczniów o wymaganiach edukacyjnych.

Nauczyciel na pierwszej lekcji w danej klasie (lekcji organizacyjnej) przedstawia uczniom sposób oceniania przedmiotowego oraz informuje o wymaganiach na poszczególne oceny, o warunkach i trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana.

6. Określenie sposobu wglądu rodzica/opiekuna prawnego w sprawdzone i ocenione prace ucznia.

Sprawdzone i ocenione prace ucznia są udostępnione w szkole do wglądu rodzicom, prawnym opiekunom lub uczniom. Na prośbę rodzica, prawnego opiekuna lub ucznia nauczyciel ma obowiązek udostępnić pracę do wglądu do domu.